

КОМІТЕТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
з питань прав людини, деокупації та реінтеграції
тимчасово окупованих територій України,
національних меншин і міжнаціональних відносин

вул. М. Грушевського, 5, м. Київ, 01008, www.rada.gov.ua

До реєстр. № 12032 від 16.09.2024

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин (далі – Комітет) на своєму засіданні, проведеному 11 жовтня 2024 року (протокол № 114), розглянув проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо врегулювання питання стосовно реалізації права на отримання громадянства України другим із подружжя громадянина України, який бере (брав) участь у захисті територіальної цілісності та недоторканності України, а також щодо деяких інших питань, пов'язаних із громадянством, імміграцією та правовим статусом іноземців та осіб без громадянства, реєстр. № 12032 від 16.09.2024, поданий народним депутатом України Задорожним А.В. та іншими народними депутатами України (далі – законопроект).

Відповідно до пояснювальної записки законопроект спрямовано на створення умов для реалізації права на отримання громадянства України другим із подружжя громадянина України, який бере (брав) участь у захисті територіальної цілісності та недоторканності України, а також на забезпечення належного правозастосування окремих норм законів України «Про громадянство України», «Про імміграцію» та «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства».

Для досягнення поставленої цілі законопроектом вносяться зміни до законів України «Про громадянство України», «Про імміграцію» та «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства», відповідно до яких, зокрема, пропонується:

- надати право другому із подружжя громадянина України, який в установленому законодавством України порядку проходить військову службу або який проходив військову службу та загинув (помер) при виконанні (у зв'язку з виконанням) службових обов'язків або був звільнений з військової служби на визначених законодавством підставах, для оформлення набуття громадянства України подавати декларацію про відмову від іноземного громадянства;

- забезпечити можливість встановлення квоти імміграції для іноземців та осіб без громадянства, які прибули в Україну з метою возз'єднання сім'ї, зокрема з особами, які в установленому порядку уклали контракт про

проходження військової служби у Збройних Силах України, Державній спеціальній службі транспорту, Національній гвардії України;

- створити умови для реалізації особами, які є другими із подружжя іноземців та осіб без громадянства, що беруть (брали) участь у захисті територіальної цілісності та недоторканності України, права на поновлення у громадянстві України;

- надати нове визначення терміну *«приймаюча сторона»*, яке змістовно узгоджуватиметься із Кодексом України про адміністративні правопорушення та Законом України від 14.07.2023 № 3257-IX;

- усунути неточності щодо посилання на пункти в законах України *«Про імміграцію»* та *«Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства»* в редакціях, які наберуть чинності 24.11.2024.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України висловлює до проекту Закону деякі зауваження.

Державна прикордонна служба України, підтримуючи законопроект, надає до нього пропозиції.

Міністерство фінансів України не має зауважень до проекту Закону.

Державна міграційна служба України підтримує законопроект.

Під час обговорення законопроекту народні депутати України – члени Комітету звернули увагу на наступне. Верховною Радою України 20 серпня 2024 року було прийнято Закон України № 3897-IX, відповідно до якого особам, які є другими із подружжя іноземців та осіб без громадянства, що беруть (брали) участь у захисті територіальної цілісності та недоторканності України, для оформлення набуття громадянства України надано право подавати декларацію про відмову від іноземного громадянства. Водночас законодавством не передбачено відповідного права для другого із подружжя громадян України, що беруть (брали) участь у захисті територіальної цілісності та недоторканності України. Неврахування зазначеної категорії осіб ставить їх у нерівне становище у порівнянні з особами, які є другими із подружжя іноземців та осіб без громадянства. Прийняття законопроекту дозволить усунути відповідну прогалину в законодавстві і додатково забезпечить належне правозастосування окремих норм законів України *«Про громадянство України»*, *«Про імміграцію»* та *«Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства»*.

Враховуючи актуальність проекту Закону та беручи до уваги позицію Державної міграційної служби України щодо готовності профільного центрального органу виконавчої влади до реалізації положень законопроекту у первинно запропонованій редакції, Комітет ухвалив наступне рішення:

1. Рекомендувати Верховній Раді України:

- проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо врегулювання питання стосовно реалізації права на отримання громадянства України другим із подружжя громадянина України, який бере (брав) участь у захисті територіальної цілісності та недоторканності України, а також щодо деяких інших питань, пов'язаних із громадянством, імміграцією та правовим

статусом іноземців та осіб без громадянства, реєстр. № 12032 від 16.09.2024, поданий народним депутатом України Задорожним А.В. та іншими народними депутатами України, включити до порядку денного дванадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання та за наслідками розгляду в першому читанні прийняти за основу і в цілому;

- доручити Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин при підготовці відповідного тексту на підпис Голові Верховної Ради України здійснити спільно з Головним юридичним управлінням Апарату Верховної Ради України його техніко-юридичне доопрацювання.

2. Під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України співдоповідачем з цього питання визначити народного депутата України - голову Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин Задорожного Андрія Вікторовича.

Голова Комітету

А. ЗАДОРЖНИЙ

